

El dia de la vergonya: antiavalots versus urnes

La caravana de la Guàrdia Civil per les carreteres ebreques, amb la brutalitat policial a la Ràpita i Roquetes a la retina, va tensar una jornada històrica

Terres de l'Ebre Ò.M.J.

Les Terres de l'Ebre, com Catalunya, van votar l'1-O. Malgrat tots els impediments de la Guàrdia Civil i la Policia espanyola, la clandestinitat de l'operatiu per a fer arribar tot el material per a constituir les meses i les dificultats d'alguns pobles per a votar, el territori va registrar una de les participacions més elevades de Catalunya amb un 53,24% de votants (prop de 67.500). El sí va guanyar amb el 93,51% dels vots que es van poder comptar, amb un 5,13% de vots negatius i un 1,37% de vots en blanc. Tot això, tenint en compte que l'actuació de la Guàrdia Civil va confiscar les urnes de municipis com la Ràpita o Roquetes, on van fer càrregues brutals, i que alguns col·legis electorals no es van poder constituir, malgrat que el cens universal activat pel govern poc abans de l'inici de la jornada permetia votar en qualsevol col·legi.

Esta maniobra de darrera hora va reforçar l'ànim dels centenars de ciutadans que van passar la nit a les seus electorals per a evitar-ne el precintament. Gent al voltant de persones nuclears que van nodrir una extensa xarxa logística que va permetre la celebració del referèndum d'autodeterminació de Catalunya des de la clandestinitat, la discreció i la valentia. Cada poble de les Terres de l'Ebre tenia un coordinador electoral assignat que rebia ordres directes de l'organització. Molt poques vegades es feia servir el mòbil per a rebre o donar ordres i, en cas de fer-ho, es feien servir noms en clau o paraules clau. **"Jo em comunicava amb una persona de dalt, del Govern, que feia servir un nom en clau"**, afirmava el coordinador electoral de Deltebre, que quan ho explicava al SETMANARI L'EBRE mantenia tant el seu anonimata -per a protegir-se de la repressió judicial que tot just s'acabava de desfermar- com per força el del seu cap logístic: dies després del referèndum, no sabia realment qui havia estat el seu interlocutor. Totes les reunions prèvies dels grups de suport s'havien fet amb els mòbils apartats i **"en la màxima clandestinitat, com si fóssem nar-**

cotraficants", explicava un col·laborador de Tivenys. Molt poca gent sabia en realitat on estava el material i les urnes, encarregades pel Govern a l'empresa xinesa Smart Dragon Ballot Expert i que es van repartir per Catalunya des de la població francesa d'Elna, un petit poble de la Catalunya Nord històricament conegut perquè gràcies a la infermera Elisabeth Eidenbenz va ser refugi de moltes dones embarassades que fugien de la Guerra Civil. A Masdenverge, l'urna va ser amagada dins d'un taronger en els dies previs a la votació.

Amb tot amanit, a les 9 van obrir els col·legis. A la Ràpita, els Mossos d'Esquadra s'allunyaven entre aplaudiments a la vegada que es formaven sis llargues i desordenades cues a l'exterior del pavelló firal. Però no passaven 30 minuts quan va irrompre la Guàrdia Civil. "Impossible recordar quants vehicles van aparèixer de sobte i quants policies en van sortir", relata la crònica de Dani Sainz per a esta publicació. En un tancar i obrir d'ulls ja s'havien llançat contra la gent que hi havia a les portes del pavelló. Al crit de 'no passeu!', els rapitencs no van retrocedir. Però ho van pagar amb l'arribada de l'escamot d'antiavalots, que va carregar brutalment i de forma indiscriminada sense previ avís. La banda sonora eren els xiscles de terror, barrejades amb les consignes a favor del referèndum. Una segona columna d'antiavalots va arribar per a multiplicar la violència i obrir-se pas cap a la porta gran del pavelló. "Els últims rapitencs que la custodiaven van ser els que més van rebre", recordava la crònica periodística. Els agents es van endur urnes gairebé buides -les operatives a l'inici de la votació s'havien amagat- i van retirar-se per l'avinguda dels Alfacs sota una pluja de pedres, un dels arguments utilitzat després en informes policials i per part de la fiscalia per a enfocar la "violència" dels votants que acabaven de ser atonyinats. Més de 80 ferits: ferides al cap, una espatlla dislocada, un collaret al coll, blaus per tot arreu. Esta va ser la realitat.

L'actuació a la Ràpita i la posterior

intervenció a Roquetes, també violenta però no tan sagnant, van escampar la por per tot arreu però no va atemorir ni els organitzadors ni els votants. A Roquetes, desenes d'antiavalots van accedir a l'interior del pavelló -com a la Ràpita, un únic lloc de votació i en un lloc accessible- després d'agredir els activistes que miraven de barrar-los el pas. Van trencar vidres i accedir a l'interior i van requisar dos de les urnes. A diferència de la Ràpita, a Roquetes la votació va continuar, al mateix lloc. Els policies també van marxar replegant-se davant d'una multitud que els cridava consignes en favor de la democràcia, el referèndum i Catalunya. Era mig matí.

A Móra la Nova, va aparèixer la Guàrdia Civil cap a les 5 de la tarda. No hi va haver càrrega com a tal, però també es van registrar un parell de ferits, sense comptar alguns atacs d'ansietat. La caravana de la Guàrdia Civil per les carreteres ebreques, amb les imatges de la Ràpita a la retina, va atiar les especulacions a totes les poblacions del territori i la gent va blindar els col·legis fins a l'hora del recompte. Dos dies després, el 3 d'octubre, una marea ebreca es va manifestar a favor de la democràcia i contra la violència policial. Manifestacions com no se'n veien des de l'època antitransvasament van complir les principals poblacions, com ara Tortosa i Amposta, i les que van ser objecte de l'agressivitat de la policia espanyola. La magnitud de les concentracions a la plaça del Coc de la Ràpita o a la plaça de l'Ajuntament de Tortosa, així com la marxa entre Tortosa i Roquetes, han quedat per a la història.

El govern, reforçat per l'1-O i les imatges de la violència policial que van fer la volta al món, va buscar la mediació de tercers, però finalment, 27 dies després, el Parlament gairebé no va tenir més opció que proclamar la independència de forma més aviat simbòlica, sense cobertura ni cap efecte jurídic ni real, per a donar, això sí, el tret de sortida a una persecució judicial infla-

Imatge de la càrrega policial de l'1 d'octubre del 2017 a la Ràpita i de la tensió viscuda a Roquetes. / ARXIU

SI HAS DE RENOVAR O SOL·LICITAR EL BO SOCIAL, ENDESA T'EXPLICA COM POTS FER-HO

Endesa posa a disposició de tothom qui es trobi en una situació vulnerable, un servei d'atenció amb més de **1.200 persones i diversos canals de contacte**, per ajudar-te en tots els tràmits i les gestions del bo social perquè puguis optar als **descomptes corresponents que se t'aplicaran a la factura de la llum**.

Consulta tot el que Endesa fa per les persones en situació de vulnerabilitat energètica a **endesa.com/ca**

Tramita la renovació o nova sol·licitud del bo social a:

APP Energía XXI BONO SOCIAL

bonosocial@energiaxxi.com

energiaxxi.com/homexxi-ca apartat Bo social

800 760 333

Apartat de correus num. 1167, 41080 Sevilla

Punts de Servei i Oficines Comercials

endesa